

EQUIPAMENTS d'educació ambiental

El procés d'introducció de l'educació ambiental a Catalunya es va fer amb molt pocs anys de diferència del que estava passant a tot el món. De totes maneres, va tenir algunes característiques diferencials que anirem posant de manifest en aquest document.

En aquest apartat expliquem quins són els contextos que promouen l'educació ambiental a Catalunya i a través de quines propostes educatives es vehicula. Volem destacar i reivindicar la importància dels itineraris de natura i recordar el destacat paper que va tenir l'itinerari del Bosc de Santiga [Barberà del Vallès, 1975] en l'impuls de l'educació ambiental al nostre país ja que, uns anys més tard, va estimular l'aparició d'altres itineraris i la creació dels diversos equipaments sobre el territori.

Escoles de natura o Centres d'EA (CEA)

Centres que solen estar ubicats en un espai natural, encara que també podem trobar-les en entorns rurals i urbans. Disposen de sales per al treball dels alumnes i habitualment de dormitoris per poder fer estades de més d'un dia. Hi ha un equip d'educadors que ofereix diferents tipologies d'activitats. Poden ser promocionats des de la iniciativa privada o des de les administracions públiques. Actualment molts d'aquests centres són de titularitat pública, però estan gestionats per empreses privades.

Granges escola

Són similars a les escoles de natura però en aquest cas es disposa d'instal·lacions de ramaderia i d'agricultura i les activitats fan especial incidència en aquest aspecte. Durant una època moltes cases de colònies van incorporar algunes gàbies amb animals i es van promocionar com a granges escola per atreure més públic; no cal dir que aquesta no era la idea d'aquest tipus d'equipament i que hi ha d'haver un equip pedagògic que, en aquest cas, no existia.

Aules de natura i aules ambientals

Són instal·lacions posades en espais naturals que ofereixen la possibilitat de fer treballs en el seu interior sense que hi hagi servei de manutenció o dormitoris. Aquesta figura també pot ser promocionada per institucions privades o públiques i requereix el corresponent servei de manteniment, a vegades amb servei de monitors o bé a disposició dels visitants.

Ecomuseus i museus de ciència

Els ecomuseus són espais que solen ser de titularitat pública i que són oferts generalment per parcs naturals per donar a conèixer un entorn determinat. Hi ha possibilitat de fer visites guiades, generalment de curta durada. També hi ha museus de ciència que inclouen l'educació ambiental en el seu projecte educatiu i museístic.

Les escoles de mar

L'escola de mar seria un equipament equivalent a una escola de natura, però situat a la banda litoral. D'aquesta manera el seu àmbit de treball se centra principalment en l'estudi del medi marí. Algunes escoles de natura a Catalunya van agafar aquesta denominació.

Els centres d'interpretació i d'informació dels Parcs Naturals

La majoria dels Parcs de Catalunya disposen de centres d'acollida de visitants de tipologies molt diverses. A vegades inclouen diverses de les tipologies ja esmentades, a part de les pròpies informatives del parc. Així poden incloure ecomuseus, espais expositius més clàssics, sales per audiovisuals, itineraris senyalitzats, i molts altres recursos.

Aquests serien els espais que d'una manera més específica es dediquen a l'EA, però recordem que qualsevol espai, incloses les instal·lacions escolars pot ser un lloc vàlid per a fer EA.

Els camps d'Aprenentatge del Departament d'Ensenyament

La figura dels Camps d'Aprenentatge es va crear pel Decret 155/1994, encara que alguns d'ells ja havien començat a funcionar abans d'aquesta data, com el del Delta de l'Ebre, que és del 1983.

Tal com diu el seu decret de creació "Els camps d'aprenentatge (CdA) són serveis educatius que ofereixen a l'alumnat dels centres docents no universitaris la possibilitat de desenvolupar aspectes del currículum escolar que requereixen un treball fora de l'aula, en un medi singular de Catalunya, natural o cultural, fent atenció als continguts de l'educació ambiental, i afegeix "Els camps d'aprenentatge, en èpoques concretes de l'any, poden oferir estades als universitaris i als mestres i professors en actiu, amb la finalitat de col·laborar en la formació inicial i permanent del professorat en relació amb les àrees curriculars que desenvolupen continguts referits al medi natural i social."

En aquest moment existeixen un total de 15 CdA en tot el territori català, abastant una bona diversitat d'ambients i de situacions socials i culturals.

Centres de documentació

Els centres o serveis de documentació són espais en els quals es poden recollir i consultar materials (llibres, revistes, jocs, vídeos, etc.) relatius a l'educació ambiental, seria una biblioteca altament especialitzada.

Molts centres d'informació dels espais naturals tenen aquest tipus de servei, ja que les biblioteques de la xarxa general solen tenir material de tipus molt més general sobre el medi.

L'SCEA, en conveni amb l'Ajuntament de Barcelona, va crear el 2000 el Servei de Documentació d'Educació Ambiental, que té la seva seu física a Barcelona.

